

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљ-Миланова“ у д. бр. 16., а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 дин. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6, полугодишње 4 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

ИЗ БОЛНИЦЕ ЗА ДУШЕВНЕ БОЛЕСТИ У БЕОГРАДУ.

Прилог за грађу за српску судску психијатрију.

„Луди Гућа“ заклао жену.

РЕФЕРАТ

Саопштан у седницама срп. лекар. друштва, 13. септ. 1896. и 4. јан. 1897. год.

од

Д-РА ВОЈ. М. СУВОТИЋА (МЛАЂЕГА)

СЕКУНДАРНОГ ЛЕКАРА У БОЛНИЦИ ЗА ДУШ. БОЛЕСТИ

(НАСТАВАК)

* * *

Прво о чему смо с њиме говорили, било је — по себи се разуме — злочино дело, за које се у актима вели, да га је он учинио.

У прво време, он је непрестано одрицао, да је своју жену заклао.

Тек 1. Августа 1896. признао је, да је он Смиљку убио, и то, вели, да је **секиром** ударио по врату, а 3. Августа вели „**кебом**“.

Том приликом тврдио је, да га је на то дело „**наморав**“ његов брат Милутин. Доцније, у више прилика, он је час тврдио, да је он сâм њу убио, и да брат његов за то ништа није знао; час опет, да је и он саучесник. Пада у очи да су његови одговори врло много зависили, не од његова личног убеђења, и од онога како је заиста било, но од питања како су му стављана, т. ј. ако је запитан: „Милоје, кажи истину, немој лагати, грехота је, Бог ће те казнити ако лажеш, признај лепо, је ли да је заиста твој брат тебе на убиство натерао, и с тобом Смиљку убио“, — он би одговорио: „е, ето баш да ти кажем, јесте тако“; ако је пак ово исто питање стављено, али с овом изменом: „је ли да заиста твој брат тебе није натерао на убиство, нити је он с тобом Смиљку убио, но си је ти сам убио“, — он би одговорио: „право да ти кажем... јесте... тако је... ја сâм је сâм убио... није Милутин... он није ту ни био... био је са Милицом на штацији... сâм сам, господине... сâм.“ Највећим делом он ипак остаје при томе, да је он сâм своју жену убио.

На ову околност, на ту несталност, превртљивост, на то лако признавање и одрицање једног тако свиреног дела, на то врло лако добивање каквог се хоће одговора, на то, да он на свако „је ли тако“ одговара „јесте тако“, ми скрећемо особиту пажњу суда, и констатујемо, да се овака својства налазе само код мале деце, која још не располажу са великом количином знања, и јаком моћи критичнога расуђивања.

Упитан за разлоге и побуде, из којих је тако страшно дело учинио, и да ли се каје, он је тако исто, као и са признањем и одрицањем, давао разне одговоре. Један пут вели зато, што је била блудница, а то није ничим доказано; други пут вели зато, што је њеном кривицом — она га случајно гурнула — изгорело, и од тога умрло, оно дете о коме је раније било говора, које је умрло — бар тако је поп записао — од „фраса“. О овоме није такође никоме ништа познато, па ни свештенику, ни укућанима, сем његовој снаји Милици, која је

такође под судом за ово дело; трећи пут вели да је није мрзео, већ је волео: ишао је, вели, код ње мртве у јаругу и тамо над њом плакао, а плакао је и било му жао кад су је мртву кући донели; четврти пут вели, да се каје што ју је убио; пети пут вели, да је добро што је тако учинио, и да јој се он добро осветио!

Кад смо се потрудили да му докажемо, да он није смео и требао бити њен судија, па баш да је она и узрок смрти детиње, он нам је онда одговорно, да је он њу суду тужио, да је била три дана у апсу, па је пуштена. Ово такође никоме у селу није познато, нити је то ичим доказано.

Из свега овога види се, да би он овај свој злочин у неколико хтео да извини тиме, што мисли да је био у праву извршити га. Сâм пак начин, како он то своје право схвата, не одговара схватању, које је својствено разуму човека са здравом памећу. Сем тога види се и то, да је он ово убиство извршио без даног му повода — безузрочно. Његово дело — по логици здравога разума — није ничим оправдано.

* * *

Да споменемо још ово: Колико Милоје цени себе и своје способности, види се из тога, што би радо пристао да код једнога од потписаних лекара служи, а само за то, да му се даје хлеб, ништа више не тражи!

Како мало схвата значај свога злочинога дела, и последице, које за њ отуд проистичу; како ни најмање није свестан онога шта му услед тога предстоји: смрт, робија или лудница, најбоље се види из тога, што нашу шалу за збиљу прима и вели: „па како ти рекнеш, господине, хоћу да се оженим са девојком коју ми ви велите“.

Какве су у опште његове душевне способности видеће се из ових забележака:

У недељи дана вели да има 6 дана, и при томе остаје и онда, кад свих 7 дана по реду гласно изговори и на прстима изброји, додајући: „сто... шест“, као да има намеру да нас увери, како ми то не знамо. — Не зна колико недеља има у једном месецу. — У једном месецу, вели, да има 6 дана. — У једном дану, вели, има 50 сати! — Једна година, вели, да има 15 месеци, а не уме да каже име ни једнога месеца, а то ли да их наброји — по његову рачуну — свих 15! — Не уме да израчуна колико ће новаца добити за 20 јаја, ако је једно јаје 5 пара динарских („марјаш“), већ вели грош! — За 100 кила кукуруза, ако би кила била по 10 п. д. („двадесет пара“), вели да би добио дукат! — За 50 кила крушака, ако би кила била по 10 п. д. добио би, вели: „један грош... не, већ шест гроша!“ — За пет коња, ако би сваког коња продао по 50 дуката, вели да би добио 40 дуката! — Ако би му једна крава давала сваког дана по једну оку млека, онда би му, вели он, она за месец дана дала свега шест ока!

Бројати уме само до десет. Преко тога броји овим редом: „10, 11, 12, 16, 18, 19, 20, 21, 30, 60, 50, 100, 160, 80, 100, 162, 100, 50, 80, 1700, 160, сто милиуна и педесет, 21, 22, 20, 50, 60, 80, 100, 150, сто и осамдесет милиуна... нема више да се броји!!!“ Тако он заврши своје бројање.

Кад му је дато више комада разног новца, он је овако одговарао: за наполеондор вели ово је дукат. Кад му је дат дукат и упоређен са наполеоном он онда за наполеон вели: ово је динар. За динар вели ово је пола динара. За пола ди-

пара вели ово је пола динара. За 1 комад од 5 дин. у злату вели ово је пола динара. За један наполеон рекао је да је то грош! За банку вели да има „5 динара... не, има 10 динара, а то је 60 гроша!“ За 30 п. д. у бакру вели да је то 2 гроша! У пола динара вели да има 2 гроша! У шест банака вели да има 50 динара! Не уме да разликује 10 п. д. од 20 п. д. у никлу — за обоје вели да је грош! За 2 динара у сребру вели да је динар!

Не зна ко је у Србији био владалац кад је он у војсци служио! После дугог премишљања вели: Краљ Александар (пре 20 година!)! Не зна како се зову отац и мајка Њ. В. Краља Александра. Не зна које је вере он лично, а уме да се прекрсти. Појма нема да у Србији има Митрополита, а то ли да зна његово име!

Мишљење. Милоје је душевно растројен, од рођења умно неразвијен. Овако се душевно стање назива: *Слабоумље, умна ограниченост (Imbecillitas).* Он није способан за вршење никаквих правних односа, и не може за своја дела пред законом одговарати — он је **неурачунљив.***)

Убиство је учинио у неурачунљивом стању.

Милоја треба задржати у Болници за Душевне Болести; а не спроводити суду.

9. новембра 1896 г.

У Београду

У Болници за
Душевне Болести

Чланови сталне лекарске комисије:
Управник Болнице за Душевне Болести

Д-р Јован Данић

Секретар Санитетског одељења
министарства ун. дела

Д-р Михајло Цвијетић

Секундарни лекар у Болници за
Душ. Болести

Д-р Вој. М. Суботић

* * *

Други претрес.

(7. децембра 1896. № 19431.)

Милоје није спровођен суду, него је задржан у Лудници. На овом претресу прочитана је предња сведоџба. Један сведок — жена — сведочи, да јој се Смиљка једном жалила, како је Милоје хтео да је закоље.

Други сведок сведочи, да му је Милоје једном говорио, како ће он да убије Смиљку, и да иде на робију, „јер је чуо да је тамо добар лебац.“

У овом смислу сведочило је неколико сведока.

Држ. тужилац оставио је суду да цени лекарску сведоџбу.

Због неких нових сведока које су захтевали парничари, суд је одложио овај претрес, а за њим и *трећи претрес* (30. децембра 1896).

Четврти претрес.

(15. Јан. 1897. № 676).

Са овога претреса занимљива је одбрана браниоца Милутиновог и Миличиног. Саопштићу је у целини:

Одбрана за опт. Милутина Бркића и за опт. Милицу ж. Милутинову а по оптужењу њином за убијство.

I. За опт. Милутина.

Против опт. Милутина држ. тужиоц изнео је ове основе подозрења.

1. Што га опт. Милоје за саучесника означује;
2. Што је крио траг казнимом делу;
3. Што се лажно бранио.

Досадањим ислеђењем код суда ови су докази са свим потрвени и обеснажени и то овим доказима:

Против првог основа: Казивање опт. Милоја код полицијске власти отцало је, јер је опт. Милоје на првом претресу порекао свој испит и за себе па и за опт. Милутина.

Сем тога лекарском комисијом утврђено је, да је опт. Милоје учинио убијство у неурачунљивом стању, и да је опт.

* Овај израз употребљен је с тога, што је ту реч суд употребио у питању, које нам је ставио.

Милоје већином признавао да је сам дело учинио, а да Милутин и Милица нису са њим ни били.

Кад се овоме дода исказ сведока: Анђелије, Животе, Степана, Рањије, Борђа и Васе, који тврде, да је сама убијена Смиљка њима говорила, да ће је оптужени Милоје заклати, и да би то већ одавно учинио, да је опт. Милутин и Милица нису одбранили, онда је са свим јасно, да је опт. Милоје у свом лудом уображењу сам и заклао Смиљку без саучесња ичијег, што се и самим лекарским прегледом утврђује, из кога се види, да је Смиљка на више места бодена и бранила се, а да је ту учествовао и Милутин она би безусловно само заклана била и ништа више, те би се јасно приметило, да је уз приномоћ другога заклана.

Само то дакле, што су опт. Милутин и Милица сиречавали и бранили убијену Смиљку искључује вероватност, да су и они у убијству учествовали.

Овај је дакле основ потпуно обеснажен, §. 239 крив. пост.

Против другог основа. Овај основ је неверно у полицијском ислеђењу изведен, а у ствари он и не постоји. Сведок Вићентије објаснио је на суду како је извршено тражење Смиљкино. Он вели, да су претражиоци одредили међусобом где ће који да тражи, и да је у део пало опт. Милутину да тражи Смиљку на оном крају где је нађена. Даље вели, да опт. Милутин није ни извршио преглед свега места с тога, што су га остали претражиоци одазвали натраг. А кад се то узме у обзир, онда и ако је опт. Милутин казао да је тамо нема, има се однети само на она места докле је дошао, а не и на она места, где није ни стигао. — Дакле он није крио траг казнимом делу.

Кад се овоме дода и то: што сведоци Сретен и Мијаило тврде да су само оптужен. Милоја видели где сам иде од онога места где је Смиљка убијена, и да је био крвав и мокар т.ј. да се од крви прао — и још к томе кад се дода и сведоџба сведока Ђорђа Бркића, који такође тврди, да је опт. Милоја око 10 сах. у недељу кад је убијство извршено, видео крвавог и мокрог, — онда све то даје доказа не само да опт. Милутин није крио трагове, но шта више, да је сам опт. Милоје убиство извршио.

Против трећег основа околности. Сведоци: Вићентије Бркић тврди, да је у сванућу на 1 сахат видео оптуж. Милутина код своје куће; — сведок Антоније Милосављевић тврди, да је опт. Милутин око 8 сах. изјутра долазио код њега и куповао кожух — а за тим око 10 сах. да је био на штацији у Младеновцу — а све ово није лаж него истинита одбрана, која потпуно потири исказ лажног сведока Милоја и Мијаила нијаног пред судом.

Нема дакле ни вероватности ни сумње да је опт. Милутин био учасник у извршењу дела убиства, па за то се има као невин ослободити — толико пре, што се сведоку Мијаилу ни у колико не може веровати, пошто је он сада после толиког ислеђења нађен и најмљен да за паре сведочи.

II. За опт. Милицу.

Тужба држ. тужиоца износи против ње ове доказе:

1. Што је била у близини места где је дело учињено и
2. што је са убијеном рђаво живела.

Оба ова основа потпуно су потрвена овим доказима:

Против првог основа: Сведок Цајка тврди, да је опт. Милица била код своје куће баш у време кад је сунце излазило, а то је баш онда кад је дело извршено.

Ову сведоџбу утврђују браћа од стричева опт. Милоја и то: Матија и Вићентије, јер они сведоче, да су Милицу видели код њене куће око 7 сах. изјутра.

Напоследку и сведок Ђурђија тврди, да је око 2—3 сах. од сванућа Милица долазила код ње и тражила торбу да иде у Младеновац где је после видеала и њу — Милицу — и опт. Милутина.

Кад се овој сведоџби дода и даљина места од куће опт. Милице, до места убиства, које износи на 2540 метара, онда је јасно, да опт. Милица није могла бити и на месту убиства и у селу, и по томе да је сведоџба сведока Милоја очевидно лажна.

Овај основ обеснажен је и тиме, што два сведока: Мијаило и Сретен тврде, да су они одмах после онога времена, кад је дело учињено, видели близу места дела, само опт. Ми-

доја, који је и сав крвав и мокар био, а кад би тамо били Милутин и Милица вероватно би било да би и њих видели.

Против другог основа мржње.

Сведоци: Матија, Радојка, Никола и Вићентије тврде, да свађа између опт. Милутина и Милице није била таква, да се њом обелодањује намера за убијство, већ да је то обична домаћа свађа, као што то бива и по другим задружним кућама, т.ј. данас се споречкају, а сутра опет лепо живе. Дакле није она претња из тач. 4. §. 121. кр. пост.

На против исказом сведока: Анђелије, Стевана, Ђорђа и Васе доказано је, да су опт. Милутин спречавали и бранили Смиљку од опт. Милоја, кад год је овај хтео да је туче и да је закоље, што им је сама Смиљка казивала.

Дакле против опт. Милице нема никаквих доказа, да је она учасник дела, јер њу није чак Милоје, и ако је луд, теретио да је за ово знала.

Најзад и да је могуће без доказа узети да је опт. Милица за ово дело знала, ипак за њу по §. 51. крив. зак. нема одговорности.

Тражим да се и опт. Милица ослободи као невина.

На име награде за сав рад досадањи тражим 240 динара од оба оптужена солидарно.

15. Јан. 1897 год.

Београд

Алекса Васић

адв. и бранилац оптужених
Милутина и Милице.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Пресуда због скинућа пописа.

а. тужба.

Суду општине неготинске.

Решењем начелника среза крајинског од 15. маја ове године № 7254, упућена сам на парницу противу Јована Саватића трг. овл., да докажем да су пописане ствари и то: један шифонер, два гвоздена кревета, један астал, један орман са четири фијоке и један шпархерт, проценени у вредности 180 динара, моја својина а не мога мужа Стевана Марковића, обућара овдашњег.

На основу тога решења дижем ову тужбу противу Јована Саватића, и молим суд да донесе своју пресуду, да се попис са ове моје имовине скине, и да ми се све пописане ствари предаду на слободно руковање; да ми накнади плаћену таксу по овоме спору и на име трошка и дангубе око вођења овога спора 20 динара.

За доказ да су пописане ствари, моја својина, подносим суду списак потврђен начелником среза смедеревског, који је оверен и сведоцима присутним, када сам при мојој удаји за Стевана, све ствари изложене у њему донела као девојачку спрему.

Тужби основ скинуће пописа.

Доказ исправа.

Вредност спора 180 динара.

28 маја 1898. г.

Неготин.

Понизва суду

Марија ж. Стевана Марковића.

Одобравам поступак моје жене

Стеван Марковић обућар.

б., прилози уз тужбу.

Рађено у канцеларији начел. ср. крајинског 15. маја 1898. год. Неготин.

Решењем првостепеног суда за округ крајински, од 24. априла 1898. год. № 9384, одобрена је забрана на покретност Стевана Марковића, обућара овл., за рачун Јована Саватића трг. овл., а за обезбеду 150 динара меничног дуга.

Када је власт извршила забрану узевши у попис ову покретност: један шифонер, два гвоздена кревета, један астал, један орман са четири фијоке и један шпархерт, које ствари процениоци су проценили 180 динара, — онда је г-ђа Марија ж. Стеванова изјавила, да је пописана покретност њена сво-

јина а не мужа јој Стевана, и зато средња власт, пошто јој поверилац то право својине није признао, на основу § 466. грађ. пост.

Решењем овим упућује појављену господарку Марију ж. Стевана Марковића обућара, да у року од 15 дана, од дана пријема овога решења, поведе спор код надлежног суда, противу повериоца Јована Саватића, трг. овл., и тамо докаже право својине на пописану покретност.

О томе да је спор у остављеном року подигла поднеће ово-средској власти уверу.

Не учини ли то у остављеном року, средња власт ће учинити даље по закону и својој надлежности.

За ово решење да плати два динара у таксеним маркама, које прописно уништити.

Из канцеларије начелника ср. крајинског, 15. маја 1898. год. № 7254. у Неготину.

Писар

(М. П.)

Начел. средски

А. Негич

М. Катич

Списак

ствари, које ми је приликом удаје за мене донела моја жена

Марија, кћи Петра Јовановића терзије из Смедерева.

1 шифонер двокрилни . . . . . 50 динара

2 гвоздена кревета . . . . . 60 »

1 орман са четири фијоке . . . . . 30 »

1 астал . . . . . 12 »

1 огледало велико . . . . . 10 »

6 комада столица плетени . . . . . 30 »

1 шпархерт . . . . . 30 »

6 јастука белих перјаних . . . . . 30 »

4 рипсана јастука напуњена вуном . . . . . 40 »

2 ћилима велика . . . . . 60 »

2 јоргана од рипса . . . . . 40 »

Свега . . . . . 392 динара

и словом у вредности три стотине деведесет и два динара.

Све ове ствари њена су својина, које ми је као своју спрему девојачку донела од њенога оца, Петра Јовановића терзије из Смедерева, и зато јој овај списак потврђен влашћу средском издајем на њену употребу.

12. априла 1892. год.

у Смедереву.

Стеван Марковић

обућар из Неготине.

Ми познајемо Стевана Марковића и били смо присутни када је при одводу девојке Марије, из куће Петра Јовановића, све ствари пописане у овом списку однео и на лађу натоварио за Неготин.

Марко Пејић, обућар

Данило Протић, лимар.

Да је Стеван Марковић обућар из Неготина, кога потписати познаје, преко сведока: Марка Пајића обућара и Данила Протића лимара овл., овај списак издао својој жени Марији, кћери Петра Јовановића терзије овл., признавајући јој својину ствари изложене у истом, начелник среза смедеревског тврди. Такса за потврду наплаћена је и прописно уништена.

12. априла 1892. год.

(М. П.)

Начел. средски

у Смедереву.

Н. Костић.

в., судска процедура.

№ 984.

Примити од тужитељке тужбу. Издати јој уверу по наплати таксе, за тим одредити рочиште, на које позвати парничаре ради пресуђења спора.

28. маја 1898. год.

Неготин.

Председ. суда

И. Лекић.

г., белешка.

По спору

Марије ж. Стевана Марковића, обућара, противу

Јована Саватића, трговца овл.

Судили су:

Због скинућа пописа са ствари у вредности 180 динара.

Председник суда

И. Лекић.

Чланови:

М. Петровић

Р. Савић.

Бележио деловој

К. Симић.

На данашње рочиште дошли су парничари.

Нису се могли поравнати.

Тужитељка оста при тужби и поднетим доказима. За данашњи предстанак тражи 10 динара.

Тужени не признаје право тужитељици, на пописану покретност. Поднети списак не може јој служити за доказ, јер вели, да пописане ствари не морају бити баш оне, које је она као девојачку спрему своме мужу донела, а да су то те ствари, тужитељица ничим не доказује, зато тражи да се одбије од тражења. Тражи дангубе 10 динара.

д., судски разлози са пресуђењем.

Према процени извршеној од стране полиц. власти, спорни предмет износи вредност 180 динара, према чему је за расправу и пресуђење овога спора, надлежан овај суд.

Ценећи доказе тужитељкине, суд је нашао да је поднетим списком, који је потврђен код средње власти, као јавном и пуноважном исправом, потпуно доказала својину, на ствари, које су узете у попис за дуг њеног мужа Стевана, туженом Јовану. Наводима туженог Јована, да можда ствари нису оне исте, које су у попис узете и оне које је тужитељка као спрему донела, нема места, јер он о томе не подноси никаквих доказа, што би морао учинити, јер је слабији у праву. Зато суд на основу § 6. и 13. грађ. пост.

Пресуђује:

Да се попис извршен, од стране начел. среза крајинског, са пописаних ствари и то: једног пиџонера двокрилног, два гвоздена кревета, једног астала, 1 ормана са четири фиоке и једног шпартхерта, скине, и да се исте предаду тужитељки Маррији на слободно руковање.

Тужени Јован да накнади тужитељици плаћену суду таксу у 7-80 динара и да јој плати на име трошка и дангубе 5 дин.

Пресуда је одмах парничарима саопштена.

Од суда општине неготинске, 2. јуна 1898. год. у Неготину № 1001.

Председ суда.

И. Лекић.

Чланови

М. Петровић

Р. Савић.

Деловођ
И. Симић

НБ. Заведи белешку са пресуђењем у протокол суђења.

ИЗ ЦРНЕ КЊИГЕ ЈЕДНОГ ПОЛИЦИСКОГ ЧИНОВНИКА.

(у преводу М. П. Јовановића).

18. ЖРТВА ВЕРНОСТИ.

И млада, и лепа! Ни ледена рука смрти не могаде накарадити њено племенито лице; само око пуних јој усана виђаше се прта неког бола. Смрт је морала доћи моментано.

„Погођена у срце“, изјавио је одмах судски лекар, који је прегледао леш. „Маркиза Р. умрла је насилном смрћу од туђе руке.“

Маркиза Р., супруга једног вишег, пензионисаног официра, чије име улази и у домаћу историју, једна од најславнијих лепотица те земље — она убијена! Ова ужасна вест пробудила ме је у сам расвитак дана. Један полициски агенат донео ми ју је с наредбом председника полиције, да неодложно идем са судском комисијом на место дела, које се догодило у замку маркизе, сат далеко од вароши.

Ни минуте нисмо издангубили. На колима најбрже дођосмо у замак, у коме беху сви у највећем узбуђењу. У дворшћу се искупила из околине гомила људи, чим се чуло за ту ужасну вест; многобројна послуга тако се изгубила и помела, да сам морао више пута викати кога од служитеља, да нам каже пут за спаваћу собу маркизе, где лежаше леш на једном дивану. Мртва маркиза беше у пуној уличној тоалети, са малим пешкирићем, испод кога се спуштаху црне коврчице косе, с рукавицама на рукама. Убијена је или одмах по повратку кући или баш кад је била спремна да изађе. Једна тавно црвена пруга, која иђаше низ сиви јој струк и на ме-

каном и пуном тепиху остављаше необичну мрљу, казиваше одмах где је место ране.

Погођена у сред срца. Ко је убица?

„Где је маркиз Р.“ упитах слугу, који нас ту доведе.

„Отац није, кадар да овамо дође. Сам сам га пред ваш долазак одвео одавде и готов сам да вам дадем све потребне податке о — несрећи.“ Овако ми одговори неки млад порастан човек, који неприметно беше ушао у собу. Његово леппушкасто лице беше истина нешто бледо, али, према младости човека који могаше имати тек двадесет година, изгледаше са свим мирно и казиваше прибраност.

„Само несрећа?“ упитах ја гласом који изражава сумњу.

„За нашу кућу велика несрећа, госп. комесару, која не би била ни мало мања, ако бисте, на радост гомиле сензације жудне, могли констатовати и злочин.“

„Госп. маркиже, ја сам овде у служби дужности, мој се рад руководи само законом. Све околности казују, да је учињен злочин, и, према томе, задатак ми је да пронађем учиниоца. Знате ли ви, госп. маркиже, ко је убица?“

Млади човек беше оборио поглед свој, премишљаше шта да одговори.

Ја му не смедох дати времена за премисљање. „Казујте, госп. маркиже“, поново га одмах упитах.

„Јест, казујте, госп. маркиже“, као да неким потмулим гласом одјекнуше речи иза мојих леђа. Изненађен тиме, погледах око себе. Неки стар човек, проседеле косе, гамижаше по земљи и гледаше у мене неким укоченим, накараћеним лицем. Мора бити да се нечујно дошуњао по меким простиркама из кога кута ове велике собе.

„Казујте, госп. маркиже, открите без зазора госп. комесару, да сам ја био тај, који сам убио милостиву госпођу маркизу.“

„Ви. убица?“

„Јест, ја, Андрија Кола, маркизин лични слуга, ја сам је убио из освете, јер је о мени зло мислила, клеветала ме и хтела отерати из службе маркизу, коме сам двадесет пет година верно служио. Зар није тако, млади госп. маркиже?“

Млади човек не одговори, али му мишићи на лицу играху од силног узбуђења.

„Та говор'те, кажите једном, ви то морате знати, јер сте први били на месту, кад сам по несрећи испалио метак. То беше онде, на прагу од врата, био сам се сакрио иза велике завесе крај врата — ево, ево оружја, којим сам извршио убиство и које сам тога ради украо од младог госп. маркиза.“

И при том пружи ми револвер, који је носио скривен под капутом.

„О, ви сте веома добри, госп. маркиже, па не бисте хтели да издате суду мене, старог слугу ваше куће. Како сам вам веома благодаран за то! Али је сад то узалуд, докази су тако јасни, порицање не би помогло више. Је ли тако, госп. маркиже; ово је ваш револвер?“

„Јест, мој је“, оте се из уста младом човеку.

„Мој је! — чујете ли, госп. комесару, мој млади господи потврђује то, потврђује све, што сам признао. Он неће да Андрија, који га је као дете у свом наручју носио, остане још и као лажов, и ако га је његова дивља крв начинила убицом. Госп. маркиже, нека би ми Бог опростио што сам учинио и нека би вашем добром, милом оцу у вама дао накнаду за тешки губитак, који је данас претрпео од моје — убилачке руке.“

Андрија Кола сакри лице рукама, а младог човека обузе тако силан потрес духа, да мораде изаћи из собе, зацењујући се од плача.

Казивања Андријина, којима је себе сама оптуживао, потврдише се трагањем, које сам учинио. Тек је две године прошло, како се стари маркиз Р., вишегодишњи удовац, венчао са Леонтином Т., познатом богињом Велике Опере у М. Ова неприлична брачна веза изазвала је запрепашћење у првим круговима друштва, у којима је маркиз играо велику улогу, те је био принуђен, на миг који му је јасно дат са највишег места, одрећи се своје каријере и повући се у приватан живот. Чинило се, да му је тај живот срећан, и да је кадар учинити му, да заборава на жртву, коју је поднео њега ради. И један једини облачак, који је с почетка био мутио небо његове домаће среће, беше разгоњен. Син му Алфредо, дете из првог

брака, природну одвратност своју према маџеси, против воље и у околностима тако рђавим наметнутој му, савладао је, прелашћен лепотом и љубавним дражима, те је ушао у одношај љубазности према њој, која није никад посустала на тај начин задобијати.

Једини је био Андрија Кола, који као да се није умео наћи у новоме стању. Служећи кроз четврт столећа лично маркиза, извојевао је себи положај више члана породице него слуге. Одан и телом и душом своме господару и његовој умрлој супрузи, све је чинио да растури маркизов брак са том „комедијашницом“, а последица је тога била претња, да ће из службе бити отпуштен. Али Андрија ипак оста у служби, чак и онда, кад нова маркиза, која не могаде не приметити његову одвратност, устаде отворено против њега, те не пропушташе ни једне прилике да тога ради утиче на свог мужа. И тако, дакле, беше личне мржње Андријине према маркизи. Али да ли се она показивала толика, да је могла навести на крвав злочин, и какав је био мотив, који је прошле ноћи дао непосредна импулса за то? Пре свега требало је то одгонети.

Сагласним исказима служитеља потврђено је, да се стари маркиз у вече пред само убиство вратио с пута, јавивши на један сат пре тога за свој изненадан долазак, а пут је био предузео на дуже време и ради својих породичних послова. Вечерао је са својом супругом и већ је био припреман да, путем уморен, отпочине, кад се млади маркиз доцкан враћаше из околине у коју је био изашао. После пола ноћи ужасан глас дигао је из сна напрасно све што је у замку спавало, глас, да је маркизу снашла несрећа. Нађоше је, као што је већ описано, пробијених груди, у спаваћој соби њеној; млади маркиз и Андрија Кола први су били крај леша. —

Најжалоснији део мога задатка беше саслушање старог маркиза. Нађош га у соби за рад, са свим саломљена. За једну ноћ овај чини и крепак човек постао је прави старац.

„Шта имам да вам кажем?“ зачука он. „Изгледа ми немогуће, да је такав злочин учинио Андрија, узор слуге. Знате ли како ми је дошао у службу? Пре двадесет пет година, док сам становао у П. као млад официр, разводио сам једно крваво ограшје младића вином загрејаних, на које сам случајно наишао. Андрија лежаше под коленима свога противника, у чијој руци севаше општар нож. Да сам једну секунду доцније дошао, Андрија би имао нож забоден између ребара. За то, што сам му живот спасао, постао је он највернији слуга, каква господар може само желети. То ми је он више пута доказао у најтежим тренуцима мога живота. И зар он, који је увек био готов за ме да погине, сад да убије оно што ми је на земљи најмилије, моју жену, зар он да ми свирепом руком отме последњи сунчани зрак живота мога? Не, господине, или ја више не разумем овај свет!

Један агенат полициски уђе и пријави ми, да је у Андрије Коле, кад су га претресали, нађено писмо, које је старог слугу веома узнемирило. Хтео је одмах к мени да га доведу, а кад му то одрекоше, написао је неколико речи на парчету хартије, преклињући да се ово с писмом преда мени.

Журно отворих писмо, верујући да ће оно бацити што светлости на овај још загонетан случај. Оно беше без натписа а у њему беше неколико врста, писаних женском руком и у узбуђењу.

„Чекај ме око поноћи у парку. Р. се вратио неочекивано; ми морамо бежати. Њему сам се продала, а теби сам срце поклонила. Не могу и даље ту комедију да играм; иначе бих морала полудети. Корак, пред којим си до сад уздрктавао, мора се сад учинити. Ја сам све припремила. Или ћеш ти за мном сад у слободу, у живот љубави, или ћу ја сутра отићи и све му признати. Он ће на мени постати злочинцем, а мени је милија брза смрт од овога ropства које убија лагано. Ако твоја заклинања нису лажи, спасавај твоју Л. —

А на Андријиноме парчету хартије стајаше:

„Ако Бога знате, госп. комесару, поништите проклето писмо, које сам ја задржао. Ову сам жену убио, да бих од срама сачувао седу главу маркизову, његов светли дом. У својој простоти ја не знадох другог срества. Верујте последњим речма једног мртвога.“

„Где је Андрија Кола?“ питах узбуђено.

„Под сигурном стражом у соби, у кули, на трећем спрату замка.“

„Хајдмо одмах тамо“.

Још не изађосмо из собе, а један жандарм уђе запрепашћен.

„Госп. комесару“, јави жандарм, „притвореник Кола, покушава да бежи, стропоштао се с прозора собе, у којој је чуван, у двориште на калдрму“.

„И мртав је?“

„Мртав!“

„Дакле, ипак је крив!“ промуца маркиз. „Тако је очувао верност, на коју ми се заклео?“ — —

„Јест!“ таку је верност показао!! —

Ја згугвах писмо, које скриваше срам дома маркиза Р. Андрија Кола може мирно почивати у гробу своме. Он није у залуд поднео највећу жртву верности, коју сам икад нашао у животу своме. пуноме искуства!

НА ГРЕХ НАВЕДЕНА

(СВРШЕТАК)

Ни налик на дојучерашњег човека, коме је срећа из очију вирила. Наиђе море, нека чудновата и потајна бољетица, па га поче изнутра да једе и подгриза као прв румену јабуку.

Може бити да је све то пуки скучај хтео; али, знате, ја верујем да је ту и божји прст умешан: он натрапа на извор своје несреће, која му дом у црно зави, која му збриса све радости. Да ме питате: како је то било? не би вам умео рећи. Испочетка је све ишло некако лагано, али мало по мало, у њему се породи сумња, а ту сумњу још више појачаше неке случајне ствари, о којима је дознао да су се догађале за време његова бављења на путу... мало по мало, а њему изиде јасно као дан да је жена учинила страхан, неопростиви грех, само да би било среће и мира, радости и спокојства у кући. Дакле, преварен, изигран? Други је то, Бог те пита ко, али он, он није! Није то његова крв!

Требали сте га само видети: чини се миран, спокојан, али му се просто на лицу чита, да га једе нека ужасна тајна. И он је чувао своју невољу за самога себе; није дао никоме да завири у душу његову. Жена је осетила велику промену у свему, али испочетка није на то обраћала пажњу: држала је да је због тога што му постови не иду у дућану како треба.

Једнога дана дошао после ручка код мене на каву. Седи, пуши — ни речи не збори. Наједанпут скочи.

— За што човек живи на овом свету?

Мене зачуди то изненадно питање. Мислио сам говориће о кредиторима, који не плаћају, а он испале опет:

— За кога управо живи човек?

Ја похитам да га уверим да има зашта.

— Па за кућу живи, за жену и децу.

— И децу, умре му реч на уснама, дакле и децу...

• И пуче прстом у ваздуху. Мене нешто текну у срце; погледам а очи му се светле као стакло а влажне као сунђер.

Не поседе дуго. Оде. Тај је човек крио шта је душа у дубинама патила. Ноћу је чешће излазио из куће и шетао по башти и вароши, али мира није нашао ни у сузама које је из потаје лио нити у својој самоћи. Једини Бог зна несрећу његову и тајну што га толико кињи и упропашћује. Видите, Бог да му душу прости и покаје, он је сад одавно, покојни; али се никад не могу начудити тој вољи, тој издржљивости и нико није сазнао: од чега пати тај човек. Истрајао је сам самцит у својој несрећи. Он је знао, добро је знао да је грех жене случајан, нехотичан, да је она на грех наведена; али ма како да је, он није могао бити равнодушан и оставити је без казне. Стидео се самога себе и презирао самога себе. Бар да није докучио; ал' сад кад све лежи пред њим јасно, он нема ни за њу ни њеног сина ништа, ништа до бескрајно презирање и освету, страшну освету. То ће бити лекција и казна што се дала навести на грех.

Жена је његова у последње време почела назирати од куд ветар дува, јер јој је пало у очи што је престала радост због детета. Он га не љуби, не милује, не игра се с њим; она је приметила тај прелом и бојала се да не изиђе дело на видело и да се не рашчује њена тајна; бојала се да кривац не буде кажњен. И док се она тешила надом да ће се све добро свршити, дотле је се он дуго лomio и премисљао како да

казни жену за грех, како да је осуди за обмануту највишу срећу у животу.

Ми смо сви мислили, да ће ствар бити заборављена, јер он жени не говораше никад ништа, нити је икад за шта корео и ако му је толико пута долазило у памет: да је зграби за косе, да јој пљуне у лице и каже: „Ћубре!“, ипак је све мирно текло, док најпоследње смрт није показала у чему се састојала његова казна и освета. Као што видите, кривац је знао за своју кривицу, а знао је и судија њен, али они су се избегавали да се грех и казна за живота његова не сусретну.

Негда весела кућа поста поново као нека гробница: отац је гледао своје дућанске послове, мати се занимала дететом, али је и сама стрепила од погледа његова. Дан за даном, а година за годином. Знате, господине, како је: где нема радости, макар милиони били у кући, све је мртво. Ето, право да вам кажем, не жалим никад што нисам онако богат, као он што је био; требали сте видети само: тамо, иза свилених завеса и ако је раскош и сјај, осећа се несрећа, осећа се сиротиња.

Потајна је болест поступио и лагано јела и убијала несрећнога оца и он је венуо, док, најпоследње, не дође час да каже збогом овом животу и свету. Требали сте бити тада у кући као што сам ја био, па да вам се срце стегне од туге и жалости. Већ је био при крају, дође дете од његове куће. Зову ме. Већ је био при крају. Жена му полагао прилази постељи и гледа у њега. Дрхти јој рука, којом му чело милује, цепти онај нежни глас, којим му тепа. Њега као прожима нека језа, и мени се срце стегло од туге.

Па кад га једанпут пољуби у чело, он отвори очи и испусти тајну.

— Е... да немамо... њега, била би... срећна би била!

А њу као да неко шину по лицу. Образи се осуше мртвачким бледилом и она паде на болесника покривши очи рукама, па бризну јецати.

— Крива сам! али ти си ме на тај грех навео!..

У соби је владала мртва тишина. Болесникове груди се бурно дизаху и спуштаху. Њене сузе јако га гануше.

— Праштам ти... али је до... доцкан је! Свршено је раније!

Заиста било је доцкан: смрт метну крст преко свега. Очи му се склонише, груди издахнуше тешко и дубоко, а на лицу оста као залеђен последњи осмех, који говораше да прашта, да све прашта; али је било доцкан.

Питаћете како: пред смрт П... је сва имања пренео судским путем на родбину. Сину, због кога сам ја синоћ у квартал долазио, само је име оставио, а жени ништа!

Чича Л... заврши своју причу и устајући са стола додаде: „Ето, господине, то је историја оне бедне жене. Лудоријама покојнога П... за децом, због чега је непрестано њу кривио и грдио, она је силом — на грех наведена.“

О ВЕЛИКИМ ВАРАЛИЦАМА

П. ЛИНДЕНБЕРГ

(НАСТАВАК)

Ништа нећемо погрешити, ако кажемо, да се у Паризу „зарађује“ годишње само преварама на 20 милиона франака. Од тога није поштеђен ни један стадеж, и у опште нико. Кад је једног дана новембра месеца 189* године хтео да пође у цркву нотрамски свештеник Бесани, пријавише му једну принцесу, на чијој је карти било име Princes Adélaïde de la Tour d' Auvergne. Он је пусти к себи, а она му исприча дирљиву историју, како је морала да позајми од некаквог зеленаша 5000 франака, па је сад овај притегао за паре. Она заврши речима: „Спасите ме, господине, позајмите ми ту суму новаца!“ То је био узвик бола те елегантни одемене даме. Свештеник је био дирнут, а према несрећницама сажалив, те јој он даде новце, а она му још исприча, како је она кћи принца, по коме носи име, а који је недавно умро у Алжиру, те ће у скоро примити наслеђе. Пошто се много захвалила, удали се несрећна Аделаида, а свештеник беше, због учињеног доброг дела, сав блажен све дотле, док му не отворише очи другови, којима је он ово причао, те овај увиде, да је жртва једне препредене варалице. У скоро пронађе полиција т. зв. принцезу, која је била обична праља, али код ње не нађоше ни суа од измамљеног новца.

Баш у вароши слободе, братства и једнакости — Паризу налази се слепо, а често и смешно обожавање и клањање грофовској круни, а то даје прилике великим варалицама, да боље врше своје „операције.“ Грофу Сузенекуру долажаху једно за другим рачуни, и то све на његово име; час како је господин гроф са познаницом доручковао за више стотина франака код Бребана, час нека поруџбина цвећа за 80 франака, час купљени дијамантски брош за 3000 франака, даље како је направљени хаљина за неколико стотина динара, даље како се служио неким колима и коњима, те направљено рачун од 200 франака — доста је било то, да се грофовим именом служило још неко непознато лице, и које се на рачун његове касе веома весело и задовољно проводило. Потере су свуда извршене, али — у залуд, па чак ни приватна полиција не дође ни до каква резултата — тајанствени други гроф де Сузенекур правио је и даље рачуне на штету касе правога грофа де Сузенекура! Тада се реши енергична млада грофица, да сама тражи варалицу, која им срамоти име фамилије, а осим тога кошта их грдне суме. Она оде код свију трговаца, код којих се задужио лажни гроф, и тражила је од њих да јој тачно опишу грофа; према њиховим описима, то је био висок човек, плавих бркова, танког гласа и с моноклом. Кад је добила тако тачан опис, диже се грофица, те неколико вечери похађаше са једном својом служавком сва места за забаву, јер је држала да ће ту морати наићи на свога „супруга број два“. И она се није преварила. У ложи једнога позоришта виде тога, кога је тражила, са једном веома пикантном пратилицом; она причека свршетак представе, те отпрати ово двоје, које одоше у једну кафану, те узеше једну собу да тамо вечерају. Кад је све то видеела грофица, одмах се пожури у први полицијски одељак, те замоли, да је прати један комесар; грофица посла по келнеру једно писамце с натписом „за грофа де Сузенекура“, и псеудо — гроф рече келнеру, да је то за њега. Али овога пута та велика варалица паде у клопку, јер га одмах затворише, и полиција тамо нађе, да је то један швиндлер, кога одавно траже и који се пређе издавао као руски кнез Суханов, па је посећивао један од највећих карташких клубова, одакле је истеран, јер се служио преварама, а доцније је извршио још неколико дела, којима се гази закон. —

Пре неколико година живео је у Паризу гроф Чернадијев, и играо је велику улогу у париском друштву. Он је становао у једној сјајној палати, његова су се кола са четири коња на далеко славила, у његовом су се салону могли видети министри и генерали — о, господин гроф је држао главу веома охоло, а новац је веома раскошно издавао, док једне ноћи не би крај свему сјају, све се ствари грофове конфисковаше, а он би оптужен за преваре, те тако та висока личност мораде изаћи пред суд због прљавих дела. То је било лукаво створење, тај благородни Рус, он је многе зеленаше и јувелире преварио за по стотине хиљада франака, али нигде се није могла потврдити директна превара, те га је суд могао само на то осудити, да одмах напусти земљиште лепе Француске. Он одговори одмах жељи славнога суда и оде у Монтре на Женевском Језеру, са својом супругом — једном високом, лепом плавушом — и са своја два драгесна детета. Ту узме под кирију најлепшу вилу са сјајним парком; ту је држао тридесет коња, за презање и јахање, послугу од двадесет лица, имао је свој пароброд на Језеру, који је свако вече, чаробно осветљен, возио грофове госте по тихим таласима; код њега се скупљало најбоље друштво, чак су засебним возовима долазили његови пријатељи из Париза у посету к њему. О свакој свечаности код грофа знало се на далеко, и причало се, како је господин гроф давао јавни ватромет, како је становницима места и суседима приредио тиме велико задовољство, како је своје госте изненадио драгоценим поклонима, у кратко, такво га је једно вече коштало по 50.000 франака! Али после краћег времена би опет крај томе сјају, вилу напунише својим посетама сами повериоци, париски зеленаше, који су грофу на најлакомисленији начин позајмљивали новац. Претпрошле зиме појавио се гроф Чернадијев у Турину; опет баснословни издаци, опет је говорила цела варош о њему, рачунало се, да је за неколико месеца издао 300.000 лира, држало се, да много даје на сиротињу, ради чега је изабран одмах за општинског одборника, а никако се није могло веровати, да је „гроф“ заиста крив, кад је затворен због разноврсних швиндлераја. Ни

талијански суд не могаде му ништа нашкодити, већ га само протера, и то због велике његове молбе не у Русију, већ у Швајцарску. У Турину се мало расветлила његова историја: он је рођен 1867. год. у Иркутску у Сибиру, а отац му је био војник; доцније га је васпитао један трговац, који је радио с чајем, а по имену Чернадијев, и после многих и многих авантура дође у Беч, где се ожени једном младом Пољкињом; за тим је путовао по свету и научио много језика, занимао се провођењем путника, и после кратког времена појави се у Паризу као „руски гроф — милионар“. За сада се не зна, где се он крије, о, али таква господа, као „Гроф Чернадијев“, не могу никада да допусте, да се о њима не говори,

Баш у исто време, када је тај даровити Рус терао „свој занат“ у Турину, појавио се у Паризу један његов колега, Кнез Лоц де Косварем. Он је био представљен једној богатој грађанци, Мадам Жилијан, она га је извукла из „тренутне новчане неприлике“, а кад му је она тражила позајмљену суму натраг, он јој је у поверењу казао: како се сада налази у великој новчаној неприлици, али да ће се то ускоро поправити, јер ће се оженити кроз кратко време Кнегињом Демидов де Сан Донато, која ће му донети мираза два милиона рубаља у готову, а три милиона у добрима у Русији. И он позва најусрдније госпођу Жилијан и њеног супруга за своје часнике при венчању.

Овај се брачни пар веома поносио тим својим високим познанством, што их је, узгред буди речено, коштало 200.000 франака, и били су у кнежевом стану, који је био најкусније намештен, као код своје куће. Најпосле је требало да се изврши и венчање, и то у Ници. Брачни пар Жилијан оде у Марсељ, да тамо заузму у првом хотелу собе за нови кнежевски брачни пар. На један пут дође из Нице депеша, да је венчање наишло на разноврсне тешкоће, јер су и он, а и она, странци, те ће се венчати у Лондону. Господин и госпођа Жилијан, по својој урођеној услужности, одоше у Лондон, и тамо чекају једну, две, три недеље, али кнез не дође, већ их, место њега, окупише повериоци и повериоци, јер су ови лакомислени људи били веома издашни према кнезу, и издали су скупа пола милиона франака — разуме се у лудо. Нигде не беше ни трага ни гласа од кнеза, који је заиста припадао једној од најстаријих белгијских племићких породица!

Једна помодарка умела је да употреби у своју корист љубав многих парижана према кнежевској круни и угледном имену; то је била Madame Apparuti, издавачица „*Conseille des Dames et des Demoiselles*“, а имала је и један помодни салон, у коме су биле, с времена на време, изложбе особито скупочених костима. Најпознатије даме најугледнијег париског друштвеног круга добиле су за такву једну изложбу овакав позив:

»Милостива Госпођо!

Издавачица „Саветника“ моли вас, да јој укажете ту част, те да посетите њену изложбу царских и краљевских огртача и гала робе, које су израђене по „Саветнику“ за више европских дворова.

Rue de Lille.

Madame Apparuti.

Изложба је била посећена, као што се могло и очекивати, не може боље бити. Ту су се чула многа изражавања допадања и дивљења вештини кројења; ту је био један огртач од пурпурног сомота, украшен дивним златним везовима и хермелином, за руску царицу, чији ће осам метара дугачки шлеп носити на највећим свечаностима у Петрограду дванаест пажева; цена: маленост — 150.000 франака. Ту је се могао видети један костим, боје као гранат, украшен сребрним везовима, спремљен за грчку краљицу, а коштало је „само“ 75.000 франака. Било је ту и друге робе за ову или ону велику руску кнегињу, за принцесе или херцогине, у кратко, салон те госпође дисао је чисто дворским духом, а посетилице су биле горде, што им се указује та част, да се могу дивити тоалетима које су справљене за тако високе личности.

(НАСТАВИКЕ СЕ).

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Стојан Стојановић — Фујор.

(НАСТАВАК)

Фујор је рођен у Великој Јасикови, у срезу крајинском. Отац му је био пушкар и ковач сеоски. Био је доста имућан. Стојан му је био јединац син; требао му је као помагач у послу

те га није ни давао у школу. За то је Стојан — који је од свога деде наследио надимак „Фујор“ (што значи румунски *облак*) — тек доцније као самоук нешто у војсци, нешто у затворима научио писменост.

Још као малолетан младић, склон свакоме злу и неваљалству, Фујор је са неким друговима својим обио дућан једном неготинском трговцу и покрао отуд пиштоље и друге ствари. Његова је кривица доказана и он је пресудом првостепеног суда неготинског од 18. октобра 1890. № 10294. као малолетан осуђен на годину дана затвора. Већи део ове осуде издржао је у притвору који му је урачуњен у издржавање осуде.

На непуне 3 године после тога Фујора хватају као протурача лажних новаца. На саслушању признао је, да је сам правио те лажне новце. Неготински првостепени суд осудио га је за то дело на 5 година робије.

Једновремено био је оптужен и за разбојништво, извршено у трњанској механи, али од тога је због недовољног доказа ослобођен.

Још горња пресуда није постала ни извршена, а Фујор је уграбио прилику, те је утекао из судског притвора.

Он вели, али се његовим казивањима апсолутно не сме вера поклањати, да му је за

бегство из притвора указао помоћ један жандарм, коме је за ту услугу дао 5 банака.

Кад се ослободио притвора и окова, отишао је у село Вајугу (у срезу кључком), где му је тазбина и узео је своју жену те је повео собом у Румунију, куда је прешао с лажном исправом, која је гласила на име Димитрија Стојановића. Услед тога Фујор је оглашен за хајдука.

Неко кратко време тумарао је тако по Румунији беспослен, док се најзад није оставио у румунском селу *Фламиди*, где је ступио у службу код помоћника среског старешине.

Близу села *Фламиде* има друго румунско село *Жијану Маре*, у коме је живео румунски чиновник г. *Борђе Стојичићу*, који је одржавао веома пријатељске односе са кућом фламндског подшефа полициског, код кога је Фујор био у служби као кочијаш.

Те две чиновничке породице веома често су се узајамно посећавале. У свакој прилици возио би их Фујор, на колима свога господара.

Таква једна посета дала је повода, да се у Фујоровој неваљалој души зачне и сазре паклена мисао за извршење оних страшних злочина, за које данас испашта на робији.

(НАСТАВИКЕ СЕ).

Светозар Степанчевић и Петар Рашић лопови. Ноћу између 19. и 20. јануара ове 1898. год., ова два лопова, удружени, увукли су се у отворен стан г. Саве Тошковића трговца из Шапца и из овога покрали и однели разне драгоцености у вредности 2171 динар.

Због ове крађе, осуђени су пресудом првостепеног суда шабачког, од 6. тек. год. № 10179. и то Светозар са три а Петар са чет година робије у лакој окуви.

Пресуду ову одобрили су виши судови; она је већ постала извршном и обојица сада издржавају казну у београдском казненом заводу.

Али, како се сазнаје, оба ова лопова, вршили су крађе у Аустро-Угарској одакле су нам и дошли у госте, па да су као извршиоци неких казнимих дела и пребегли у Србију. Да би се ово могло што лакше утврдити, ми износимо њихове слике, а власти тамошње, које већ примају наш лист, нека се увере о истинитости ових гласова и учине даље шта им чинити ваља.

Светозар је родом из Шида у Ауст.-Угарској. Има 33 године, средњег је стаса, лица округла, чела малог, косе црне, очију граорастих и нешто мало разроких, бркова црних повеликих; на листу од десне ноге има белегу од ране.

Петар је родом из села Путинаца у Срему. Има му 22 године, стаса је средњег, лица пуног округлог, чела малог, косе и бркова смеђих, очију зелених, обрва великих, смеђих.

Светозар

Петар

ПОТЕРА.

Рафаило Вукићевић, земљоделац из села Рашице, среза добричког, окр. топличког, ноћу између 28.—29. јуна тек. год. ранио је из пушке Радована Петровића, онд., од које је ране овај одмах умро. Одмах по извршеном делу Рафаило је некуд побегао и сада се не зна где је. Он има 30 год. средњег је стаса, добро развијен, црноманаст; у одећу је сукненом. Прокупачки првост. суд, актом од 12. тек. м-ца № 8868, моли све полициске власти да Рафаила живо потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Он се може спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 22383.

Непознати лопови, ноћу између 16. и 17. т. м-ца, украли су Јестратију Обућини, из Лозња, једну кобилу, која је матора 3 год., висока 145 см., длаке мрке, у леву задњу ногу путаста. Начелник среза таковског, депешом № 12519, моли све полициске власти, да у своме кругу потраже лопова па нађене заједно са покрађом да му се спроведу. Исти се могу упутити и Управи града Београда, с позивом на Бр. 22102.

Антоније Јовановић, берберин, побегао је 3. ов. м-ца из Петровца, и собом однео алат газде свога Владимира Милисављевића. Антоније је лица пуног, округлог и црвеног, косе седе, носа затупастог, дежмекаст, има до 53 год., на глави носи црн полуцилиндер, а на себи црне штофане хаљине. Начелник среза млавског депешом од 18. ов. м. № 16077, моли

све полициске власти да Антонија потраже, па нађеног њему спроведу. Исти се може спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 22206.

Радоје Првуловић, из В. Креме среза јасеничког, окр. подунавског, редов 4-те чете II батаљона VII-ог пука који је пресудом војног суда дунав. дивиз. области, осуђен на три године дана затвора, — побегао 19-ог т. месеца. Наређује се строга потера за њим. Пронађеног стражарно спровести Управи београдског Гарнизона, с позивом на Бр. 3606., или Управи града Београда с позивом на Бр. 22461.

Милутин Михајловић, из Београда редов VII пешад. пука побегао је из своје команде 15 т. мес. Милутин је висок 1.65 см., пчав, бркова малих и црних, браде црне. Наређује се тражење. Пронађеног стражарно спровести команданту VII пука, с позивом на његов Бр. 5023. или Управи града Београда на Бр. 22367.

Гаврилу Вирџу, теж. из Криве Реке ср. златиборском ноћу између 22. и 23. о. м., непознати лопови украли су из чаира: коња, кобилу са ждребетом и једну ждребицу. Коњ је од 10 година, длаке доратасте, на леђима и врату од убоја самара има белеге од белих длака; у колону леве предње ноге има малу гуку од убоја; гриву носи на обе стране врата но на левој страни више; поткован је турским ковом у све четири ноге. Кобила је такође 10 год. стара, длаке зелене, у предњим ногама поткована турским ковом. — Ждребица је од 2 године, доратасто-мрка, без поткова. — Начелник ср. ариљског депешом № 11570, моли све полициске власти да лопове потраже и пронађене са покрађом њему стражарно спроведу. (Акт Управе гр. Београда Бр. 22657.)

Т Р А Ж И С Е.

Неоспорни судија за град Београд, актом својим № 18200, и Управа града Београда траже **Станислава Вучковића**, олд. бакалина, ради саопштења по маси пок. Живојина Вучковића.

Милана Матића, шпекуланта из Ниша тражи начелство окр. нишког актом № 4387. Пронађеног треба стражарно спровести помен. начелству, или Управи града Београда с позивом на Бр. 22392.

ЛИЧНИ ОДНОСИ ПОЛИЦ. ЧИНОВНИКА

Г. Јеврем Андоновић, министар унутрашњих дела са својим секретаром г. Живојином Протићем, 22. ов. м. пре подне отпутовао је у Ниш одакле се 24. вратио у престоницу.

Г. Момчило Татић, писар Управе града Београда, који је у Бечу провео годину дана ради студирања полициске струке вратио се 22. ов. м. на своју дужност.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС НОВИ ЗАКОНИ

са изменама и допунама могу се добити у мојој књижари

Закон о шумама са изменама и допунама	д. п. 1.—
Закон о лову	—20
Закон о штампани	—50
Закон о изменама у закону о таксима	—50
Закон о Учитељској школи у Јагодини	—50
Закон о основним школама	—50
Закон о средњим школама	—60
Закон о устройству општина и општинских власти са свима његовим изменама и допунама и закон о чувању пољског имања	—80
Закон о уређењу Управе Фондова	—60
Закон о државним економима са законом о унапређењу воћарства и са законом о пољопривредним станицама	—60
Закон о огломагању домаће радности (индустрије)	—20
Закон о устройству војске (са свима изменама и допунама	—50

КЊИЖАРА
МИТЕ СТАЈИЋА
У БЕОГРАДУ